

KIRKON ULKOMAANAPU

Tekoja ihmisarvon puolesta

Vuosikirja 2009

Tekoja ihmisarvon puolesta

Kirkon Ulkomaanavun vuosikirja 2009

Päätoimittaja: Antti Pentikäinen

Toimittaja: Maija Sankari

Kuvatoimittaja: Lauri Soini

Ulkoasu: Hiekka Graphics

Kannen kuva: Hannamari Rinne

Paino: Forssan kirjapaino Oy, 5.2009, 3600 kpl

ISSN 1237-3826

Valmistettu paperista, jolle on
myönnetty EU:n ympäristömerkki
rek.nro FI/11/1

Toiminta-ajatus

Kirkon Ulkomaanapu *muuttaa maailmaa tekemällä tekoja ihmisarvon puolesta.*

Visio

Heikoimmassa asemassa olevien ihmisarvoinen elämä toteutuu paremmin toiminta-alueillamme. Ihmisarvoisen elämän puolustaminen on kaiken toimintamme lähtökohta. Ihmisarvoisessa elämässä ihmisen perusoikeudet toteutuvat niin, että hänellä on mahdollisuus hyvään elämään.

Arvot

Valikoimaton lähimmäisenrakkaus

Toimimme kaikkia kunnioittaen ja arvostaen. Luotamme kumppaneihimme ja opimme yhdessä. Arvostamme erilaisuutta ja osaamme hyödyntää sitä. Etsimme yhteyttä eri tavoin ajattelevien välille.

Periksi antamaton toivo

Toimimme pitkäjänteisesti ja olemme sitoutuneita yhteiseen työskentelyyn tavoitteidemme saavuttamiseksi. Emme lannistu vastoinkäymisistä ja osaamme iloita edistyksestä.

Rohkeus

Toimimme rohkeasti muutoksen aikaansaamiseksi. Uskallamme kyseenalaistaa vakiintuneita käytäntöjä ja tarkastelemme avoimesti uusia mahdollisuuksia tavoitteidemme saavuttamiseksi.

Laadukkuus

Toimimme kokonaisvaltaisesti, johdonmukaisesti ja avoimesti. Kehitämme osaamistamme ja opimme virheistämme. Olemme luotettavia.

Mitä hänelle tapahtuu, jos me emme auta

Kuva: Antti Pentikäinen

Kirkon Ulkomaanapu on päättänyt – diakonian periaatteen mukaisesti – keskittyä strategiassaan kaikkein vaikeimpiin toiminta-alueisiin maailmassa. Ulkomaanapu erikoistuu hauraisiin valtioihin ja alueisiin, joissa elää kolmannes maailman köyhistä ja joissa ihmisten elinolosuhteet ovat erityisen vaikeita. Samalla avustustyö muuttuu vaikeammaksi toimintaympäristön epävakauden, kumppanien vaikeiden toimintaedellytysten ja turvallisuushaasteiden takia.

Tässä tehtävässä onnistuminen on mahdollista vain teidän vakaan tukenne ansiosta. Maailmanlaajuinen talouskriisi ja syvenevä ilmaston muutos ovat muuttamassa tilannetta entistä vaikeammiksi. Ihmiskunta on jälleen monien perustavanlaatuisten kysymysten äärellä. Isoihin ongelmiin usein parhaita vastauksia ovat pienet konkreettiset teot. Niihin kutsumme teitä mukaan.

Juuri ennen kuolemaansa Martin Luther King piti puheen, jossa hän palasi vertaukseen Laupiaasta samarialaisesta. Kingin mukaan ryöstetyn ihmisen ohi kulkeneilla oli siihen varmasti hyvät syynsä. He pelkäsivät tulevaisuutta itse ryöstetyksi tai heillä oli kiire tärkeään kokoukseen. King sanoikin, että lähimmäisen hädän edessä meidän ei tule kysyä mitä minulle tapahtuu, vaan mitä hänelle tapahtuu, jos me emme häntä auta.

Maailmanlaajuinen talouslama koettelee yhteiskunnan, mutta myös kirkon ja seurakuntien taloutta. Päättäjät joutuvat tekemään kipeitäkin säästöratkaisuja. Silloin moni saattaa pohtia, mikä on kansainvälisen vastuun ja diakonian merkitys.

Talouslama on jo saanut aikaan kehitysmaissa 700 miljardin rahoitusvajeen, jonka suorana seurauksena sadat miljoonat tulevat näkemään nälkää. Samaan aikaan yli 60 prosenttia Saharan eteläpuolisen Afrikan terveys- ja koulutushankkeista on kirkkojen ja niiden avustajajärjestöjen toteuttamia. Me voimme saada aikaan paljon, mutta tarvitsemme tähän työhön lisää resursseja.

Meidän on hädän edessä käännettävä Kingin tavoin kysymys pois itsestämme: mitä lähimmäisellemme tapahtuu, jos emme häntä auta. Voimme seurata Laupiaan samarialaisen esimerkkiä. Sitä tämä aika, ihmiset, kirkko ja ihmiskunta tarvitsevat.

Antti Pentikäinen

Kirkon Ulkomaanavun toiminnanjohtaja

Kuva: Paulina Saeräs

Myanmarilainen Ma Yi oli yksi onnekkaista. Hän menetti hirmumyrsky Nargisissa kotinsa ja kaiken, mitä siellä oli, mutta perheenjäsenet selvisivät hengissä.

Kuva: ACT/Sudan

Ma Yi kulki ympäri pientä kotiaan läpi yön, ja kuunteli myrskyn nousua. Illalla hänen miehensä vielä rauhoitteli, ja kehotti olemaan huolehtimatta. Varhain aamulla Ma Yi kuitenkin näki, kuinka tuuli lennätti viereisen koulurakennuksen kattopeltejä ilmaan.

”Silloin tiesin, että oli tulossa hirmumyrsky.” Ma Yi herätti miehensä ja koko perhe, vanhemmat ja kolme lasta, seurasi toisiinsa painautuneena myrskyn tuloa toivoen parasta. Heidän kotinsa oli suistoalueelle johtavan joen reunalla.

”Auringon noustessa veden pinta alkoi äkkiä kohota nopeasti. Sanoin miehelleni, että meidän täytyy paeta. Myrsky hajotti kotimme heti, kun olimme läheneet sieltä”, Ma Yi kertoo.

Kaksi viikkoa perhe asui ystävien luona, sitten he palasivat kotinsa raunioille. Puusta, oljista ja avustuksena saamastaan muovista he rakensivat itselleen uuden tilapäisen kodin.

Suurin osa kylän asukkaista on Ma Yin miehen tavoin maanviljelijöitä. Myrskyn jäljiltä riisipellot olivat kuitenkin puiden ja risujen peitossa ja suurin osa

eläimistä kadonnut tai kuollut. Perheiden suurin ongelma oli, miten hankkia toimeentulonsa.

Kirkon Ulkomaanavun tukema avustusohjelma antoi kyläläisille diesel-käyttöisen auran, jolla he voivat raivata peltoa. Myös siemenet saatiin jaettua kyläläisille nopeasti niin, että he ehtivät kylvää ne ajoissa.

”Olemme kiitollisia avusta. Haluamme rakentaa elämämme uudelleen ja mennä eteenpäin”, Ma Yi sanoo. (ACT-International)

Ma Yin nimi on muutettu

Humanitaarista apua vaikeissa olosuhteissa

Vuoden 2008 tuhoisin katastrofi oli Myanmarin yli toukuussa pyyhkäissyt hirmumyrsky Nargis, joka surmasi arviolta 200 000 ihmistä ja jätti yli miljoona kodittomaksi. Kirkon Ulkomaanapu osallistui kirkkojen yhteisen katastrofiavun ACTin avustusoperaatioon lähettämällä oman työntekijän tukemaan paikallisia toimijoita hankkeiden suunnittelussa ja raportoinnissa.

Itäisessä Kongossa taistelujen kiihtyminen vaikeutti ennestäänkin vaikeaa humanitaarista tilannetta. Myös Kirkon Ulkomaanavun tukema lasten terapeuttinen ruokintakeskus joutui hyökkäyksen kohteeksi. Keskuksessa olleet äidit ja lapset ehdittiin siirtää turvaan, mutta keskuksen laitteisto tuhoutui.

Muita suuria humanitaarisen avun kohteita vuonna 2008 olivat kuivuuden aiheuttama nälänhätä Etiopiassa

ja Somalian väkivaltaisuuksia evakkoleireille paenneiden ihmisten auttaminen. Darfurin konflikti jatkui jo viidettä vuotta. Kirkon Ulkomaanapu osallistui kirkkojen yhteisen avustusohjelmaan evakkoleireillä ja niiden ympäristössä asuville. Kaikkiaan Kirkon Ulkomaanapu osallistui vuonna 2008 25 humanitaariseen ohjelmaan.

Kirkon Ulkomaanavun humanitaarinen apu valmistautuu lisäämään kentälle lähetettävän lyhytaikaisen henkilökuntansa määrää. He toimivat sekä paikallisten kumppaneiden tukena että linkkeinä kotimaahan. Tähän liittyen syksyllä 2008 järjestettiin ensimmäinen koulutus valmiusryhmäläisille.

Kuva: Maija Sankari

Tomaatintaimet kurottavat kohti pilvettömältä taivaalta hohtavaa aurinkoa. Damiáo Bunga nyppii rikkaruohoja taimien välistä. Tomaateissa on kiinni tärkeä osa perheen tulevaisuutta.

Kuva: Maija Sankari

Damiáo Bunga johtaa Muapelon kylän viljelijäyhdistystä Angolassa. Tomaatin lisäksi yhdistyksen puutarhapalstalla kasvaa porkkanaa. Viereiselle pellolle yhdistys on juuri istuttanut ensimmäiset ananaksen taimet.

Tällä hetkellä kylän asukkaiden ateriat koostuvat vain kasvavasta, edellisen sadon maissi ja pavut on jo syöty tai myyty

ja vihannekset ovat vasta kasvamassa. Damiáo Bungan seitsenhenkisessä perheessä syödään vain yksi ateria päivässä. Osan sadosta hän on myynyt voidakseen maksaa lasten koulumaksut.

Maanviljelyksestä kyläläiset haluavat kehittää itselleen tuottavan elinkeinon sen lisäksi, että he turvaavat sillä oman ravin-

non saantinsa. Damiáo Bunga toivoo, että tulevaisuudessa hän pystyy maanviljelyksestä saamallaan tuloilla varmistamaan lastensa koulutuksen.

”Koulutus on tärkeää. Meillä on omassa kylässäkin esimerkkejä nuorista, jotka ovat saaneet ammatin ja hyvän aseman. Siitä hyöttyy koko perhe.”

Parempia ja monipuolisempia satoja

Riittävä ravinto on yksi ihmisen perusoikeuksista. Silti miljoonat ihmiset kärsivät pysyvästi tai tilapäisesti aliravitsemuksesta. Ruokaturvan kehittäminen on yksi Kirkon Ulkomaanavun kehitys yhteistyön keskeisimpiä tavoitteita.

Tämä tarkoittaa riittävän ja monipuolisen ruoan tuotannon ja saatavuuden lisäksi sen kaupallisen hyödyntämisen ja erityisesti maatalouteen liittyvän taloudellisen toiminnan edistämistä.

Maatalouden kehittäminen tapahtuu monella eri

tasolla. Parempia satoja voidaan saada ottamalla käyttöön uusia tai kestävämpiä lajikkeita, uusia menetelmiä sekä monipuolistamalla viljelystä.

Varastointia parantamalla voidaan vähentää hävikkiä. Sen ansiosta sato voidaan myydä silloin, kun kysyntä on suurin ja hinta paras. Maanviljelyksen kehittäminen tuottavaksi tulostenhankintakeinoksi edellyttää myös parempaa pääsyä markkinoille ja esimerkiksi liikenneyhteyksien parantamista.

Kuva: Antti Pentikäinen

"Olen tavannut eri uskontokuntien johtajia ja jopa puhunut moskeijoissa eri puolilla maailmaa, mutta tämä oli ensimmäinen kerta, kun olen edistämässä rauhaa ja sovintoa yhdessä Somalian uskonnollisten ja perinteisten johtajien kanssa."

Fatma Jibriile johtaa somaliaista naisjärjestöä. Helmikuussa 2008 hän osallistui yhdessä reilun kymmenen muun naisjohtajan kanssa Kirkon Ulkomaanavun tukemaan rauhankokoukseen ja -koulutukseen Hargeisassa Somaliassa.

Viiden päivän ajan yhteensä kolmekymmentä naisjohtajaa, uskonnollista ja perinteistä johtajaa perehtyi islamin rooliin rauhan kysymyksissä, perinteisiin somalien konfliktinratkai-

sukeinoihin sekä hankehallintoon.

Koulutukseen osallistuminen vaati osallistujilta vahvaa henkilökohtaista panosta. Jo kokouspaikalle saapuminen edellytti monilta useiden päivien matkustamista turvallisuustilanteen heikkouden vuoksi.

Keskustelu kävi välillä kiihkeänäkin naisten ja miesten välillä. Naiset olivat kuitenkin tyytyväisiä siitä, että heidät otettiin mukaan keskusteluun. Osal-

listujia motivoi yhteisymmärrys siitä, että sekä islamista että somalitradiitiosta löytyvät perusteet rauhan- ja sovinnontyölle.

"Naiset ovat yhteisöjensä tukipilareita ja he voivat vaikuttaa suuresti, kun he työskentelevät yhdessä muiden johtajien kanssa. Vetoan kaikkiin, että tekisimme yhdessä työtä nuorison tukemiseksi ja rauhan rakentamiseksi", Fatma Jibriile sanoi loppupuheenvuorossaan.

Rauha on kehityksen edellytys

Epävakautta yhteiskunnat ovat esteitä ihmisten ja yhteisöjen perusoikeuksien toteutumiselle ja syövätkin pohjaa mahdollisuudelta kestävään kehitykseen, elinkeinoihin ja turvattuun toimeentuloon. Siksi rauhan- ja sovinnontyö on kiinteä osa Kirkon Ulkomaanavun toimintaa.

Tavoitteena on vahvistaa ihmisten ja yhteisöjen rauhanomaisen rinnakkaiselon edellytyksiä käytännön yhteistyön ja kansalaisyhteistyön avulla. Annamme tukea erityisesti paikallisten ja uskonnollis-

ten johtajien sekä naisten toimintaan oman alueensa vakauden säilyttämiseksi.

Tuemme toiminta-alueillamme myös paikallista demokratia- ja vaalikoulutusta sekä vaalivalvontaa.

Vuonna 2008 Kirkon Ulkomaanapu tuki Somalian rauhanhankkeen lisäksi muun muassa Etiopiassa toteutettavaa ihmisoikeus- ja rauhanhanketta, johon kuuluu esimerkiksi koululaisten rauhanhankerhoja ja radio-ohjelmia.

Kuva: Hammamari Rinne

"Siihen aikaan elämä oli vaikeaa. Joka ilta ja aamu mietin, mistä saisin seuraavan aterian. Ero nykyhetkeen on kuin yö ja päivä."

Menuka Murmu, 25, ei ole koskaan käynyt koulua. Hän meni naimisiin 14- tai 15-vuotiaana, ja on kahden tyttären äiti. Hän kuuluu pieneen syrjittyyn nepalilaiseen alkuperäisväestöryhmään Santhaleihin. Hän pyyteli pääasiassa kotona paitsi käydessään maanomistajien pelolla töissä ansaitsemassa vaatimatonta palkkaa.

Viisi vuotta sitten Menuka pääsi mukaan hankkeeseen, jossa hän oppi lukemaan ja kirjoittamaan. Sitten hän liittyi säästöryhmään.

"Siihen aikaan ryhmässä ei ollut ketään muuta Santhal-yhteisöstä, mutta minulla oli

valtava halu päästä siihen mukaan", Menuka kertoo. Ryhmä säästi rahaa kuukausittain. He olivat kuitenkin niin köyhiä, että rahaa ei karttunut riittävästi lainaa varten. Hankkeen avulla he saivat runsaan 200 euron alkupääoman, josta he saattoivat antaa ensimmäiset lainat.

Menuka osti ensimmäisellä lainallaan sian, kasvatti ja myi sen sitten yli kaksinkertaiseen hintaan. Sen rohkaisemana hän on vähitellen laajentanut yritystoimintaansa ja hankkinut maata kasvien viljelyä varten. Menuka kannustaa myös muita yhteisönsä jäseniä mukaan hankkeeseen.

Kuva: Hammamari Rinne

"Olin lukutaidoton, mutta nyt osaan lukea ja kirjoittaa. Saan helposti lainaa säästöryhmästä halutessani. Tulin tietoiseksi oikeuksistani. Minulla on oikeaa tietoa terveys- ja hygienia-asioista. Olen aktiivinen jäsenen yhteisössäni ja kuljen ovelta ovelle kertomassa muillekin tärkeistä asioista. Taloudellinen tilanteeni on muuttunut täysin", Menuka summaa nykytilanteensa.

"Tietoisuuden puute on suurin syy yhteisömme jäsenten ongelmiin. Meidän ei pidä hyväksyä sitä ja syyttää muita. Meidän täytyy yrittää muuttaa itse tilannetta." (LML-Nepal)

Kehitys omiin käsiin

Kirkon Ulkomaanavun pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä tehdään yhdessä paikallisten yhteisöjen kanssa. Tavoitteena on auttaa kaikkein köyhimpiä ja haavoittuvimpia ihmisiä ja yhteisöjä parantamaan elinolojaan sekä vahvistaa ihmisten omanarvontuntoa.

Kestäviä tuloksia voidaan saada aikaan vain, kun ihmiset itse kykenevät ottamaan vastuun omasta elämästään. Omanarvontunnon kasvaminen on tärkeä

kehityksen edellytys. Vahva omanarvontunto antaa ihmisille uskoa ja rohkeutta vaikuttaa omaan elämäänsä ja omaa yhteisöään koskevaan päätöksentekoon.

Kirkon Ulkomaanapu työskentelee tasa-arvon ja yhtäläisten oikeuksien toteutumisen puolesta. Tietoisuus omista oikeuksista on luo edellytyksiä tasa-arvolle ja vahvalle kansalaisyhteiskunnalle.

Kuva: Ahmed Jallanzo

"Antamalla meidän tehdä virheemme te myös opetatte meitä."

Kuva: Kofi Aujisa

Syyskuussa 2008 Kirkon Ulkomaanapu järjesti Liberiassa toimiville kumppanijärjestöilleen hankkeiden hallintoon liittyneen koulutuksen. Ulkomaanapu toimii Liberiassa muun muassa naisjärjestöjen kanssa, joilla ei ole vielä paljon kokemusta hankesuunnitelmien ja -raporttien tekemisessä.

Koulutus sai hyvän vastaanoton. Järjestöt kiittivät Kirkon Ulkomaanapua siitä, että suunnitellaan hanketta yhdessä kumppanin kanssa, olemme

kiinnostuneita heidän osaamisestaan ja ajatuksistaan. Me keskustelemme heidän kanssaan ja kysymme ja neuvomme tarvittaessa.

Koulutukseen osallistuneiden järjestöjen mukaan usein käy niin, että rahoittajakumppanit antavat "vain rahaa". He käynnistävät hankkeen, lähettävät varat tilille ja jäävät sitten odottamaan raporttia. Jos raportissa on jotain odottamatonta, siitä ei välttämättä edes kerrota toteuttajakumppanille – tode-

taan vain, että yhteistyö loppuu täältä erää tähän. Järjestö ei saa edes mahdollisuutta oppia.

Yhteistyökumppanimme edustaja kiitti, että annoimme heidän ensin tehdä virheitä, joita sitten lähdimme yhdessä korjaamaan. Hänen viestinsä oli, että vaikka olisimme kuinka yrittäneet ohjata heitä etukäteen, he eivät olisi välttämättä toimineet ohjeiden mukaan. Koska toimintatapa oli niin uusi ja erilainen, he eivät olisi mieltäneet sen tärkeyttä.

Yhdessä kumppaneiden kanssa

Kirkon Ulkomaanapu toimii kentällä yhdessä kumppanijärjestöjen kanssa. Tärkein yhteistyöjärjestö on Luterilainen maailmanliitto ja sen maaohjelmat. Sen lisäksi Kirkon Ulkomaanapu enenevässä määrin etsii myös muita paikallisia järjestöjä yhteistyökumppaneikseen.

Kirkon Ulkomaanapu on viime vuosina lisännyt kumppaneidensa toimintakyvyn vahvistamista. Varustamalla ihmiset ja paikalliset ryhmät tarvittavilla tiedoilla ja taidoilla he voivat ottaa

enemmän vastuuta omasta kehittämisestään. Tämä merkitsee ihmisten aktiivista osallistumista kehityshankkeiden kaikkiin vaiheisiin.

Kumppanuuden kehittämisen rinnalla Kirkon Ulkomaanapu vahvistaa omaa kenttäläsnäoloaan. Se perusti vuonna 2008 ensimmäisen aluetoimiston Liberiaan. Kenttäläsnäolon yhtenä tarkoituksena on juuri tukea paikallisia kumppaneita.

Kuva: Lauri Soini

"Ilman papereita olin täysin mitätöity."

Kuva: Lauri Soini

Emildo Bueno Oguis syntyi Dominikaanisessa tasavallassa haitilaisten vanhempien jälkeläisille. Hän eli 30 vuotta tavallista elämää Dominikaanisessa tasavallassa; kävi koulua, opiskeli yliopistossa ja meni naimisiin. Kun hän tarvitsi Yhdysvaltoihin muutto varten kopiota alkuperäisestä syntymätodistuksesta, se kiellettiin häneltä. Syyksi ilmoitettiin haitilainen alkuperä.

Emildo löysi haitilais-dominikaanilaisen kansalaisjärjes-

tön kautta asianajajan, joka vei hänen tapauksensa oikeuteen. Valitus kuitenkin hylättiin kerta toisensa jälkeen eri oikeusas-teissa.

Dominikaanisen tasavallan passin ja henkilöllisyystodistuksen omannut Emildo ajautui tilanteeseen, jossa hänen paperinsa jäädytettiin hänen haitilaisen taustansa vuoksi. Ilman papereita hän ei ollut mitään. Hän ei voinut valmistua opiskelupaikastaan, ei tehdä töitä eikä käyttää terveyspalveluita.

Emildon tapauksesta nousut huomio ja kansainvälinen painostus johtivat lopulta myönteiseen päätökseen korkeimmasa oikeudessa. Emildo sai kopiot papereistaan ja pääsi lähtemään maasta. Nyt hänen tapauksestaan toivotaan ennakkotapausta, joka vaikuttaisi myönteisesti lukuisten muiden samassa tilanteessa olevien ihmisten taisteluun oikeuksistaan.

Näkymättömät näkyviksi

Syksyllä 2008 Kirkon Ulkomaanapu käynnisti kaksivuotisen Näkymättömät -teemakampanjan, jolla se halusi nostaa esiin ihmisryhmiä, joiden oikeudet eivät eri syistä toteudu.

Maailmassa on miljoonia ihmisiä, joista köyhyys ja syrjintä ovat tehneet näkymättömiä. Esimerkiksi Haitissa yli viidennekseltä kaupunkilaisista ja yli puolelta maaseudun asukkaista puuttuu syntymätodistus. Ilman sitä he jäävät vaille koulutusta, terveydenhoitoa ja toimeentuloa. Näin he pysyvät jatkossakin köyhinä ja syrjittyinä.

Teemakampanja jakaa vuosina 2008–2009 tietoa näkymättömistä niin kansalaisille kuin päättäjille, ja haastaa ihmisiä toimimaan näkymättömien hyväksi.

Vuonna 2008 Kirkon Ulkomaanapu järjesti päättäjätapaamisia ja kampanjoi näkyvästi mediassa. Kampanjaan liittyi laaja materiaalipaketti opettajien, päättäjien ja tiedotusvälineiden käyttöön. Kampanjalla on myös oma verkkosivusto.

Kuva: Marjo Kouvumäki

Sinne missä ihmiset ovat

Kirkon Ulkomaanapu haluaa tarjota suomalaisille monenlaisia tapoja osallistua työhömmee. Erilaisten lahjoittamismuotojen lisäksi vuonna 2008 alettiin kehittää järjestelmällisesti tapahtumiin osallistumista sekä omaa vapaaehtoistoimintaa.

Tapahtumiin osallistumisella teemme toimintaamme läheisemmäksi ja helposti lähestyttäväksi. Omien tilaisuuksien lisäksi olimme mukana muiden

järjestämissä tapahtumissa.

Kirkon Ulkomaanavun vapaaehtoistoiminnalla tarjoamme työstämme kiinnostuneille käytännön mahdollisuuden osallistua. Kotimaassa tapahtuvan vapaaehtoistyön muotoja olivat viestinvieminen, tapahtumaaktiivisuus, Naisten Pankki sekä Changemaker-nuorisoverkosto.

Ulkomailla tapahtuva vapaaehtoistyö toteutui Lähi-idässä EAPPI-ohjelmassa (Ecumenical

Accompaniment Programme in Palestine and Israel), jossa lähetettiin vuonna 2008 yhteensä viisi vapaaehtoista seuraamaan alueen ihmisoikeustilannetta.

Seurakunnissa Kirkon Ulkomaanavun työtä pitivät esillä yhteyshenkilöt.

Toiminta kasvoi

Kirkon Ulkomaanapu kasvoi vuonna 2008 päättyneellä nelivuotisella strategiakaudella voimakkaasti. Kokonaistulojen kasvu mahdollisti työn laajentamisen ja kehittämisen. Loppuvuonna 2008 alkanut talouden taantuma asettaa kuitenkin isoja haasteita tulevaisuudelle.

Kirkon Ulkomaanavun tulot kasvoivat edelleen vuonna 2008. Tulot olivat yhteensä 25,1 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli runsaat viisi prosenttia. Tuloista saatiin seurakunnilta kolmannes, mikä sisältää talousarvioavustukset, kolehdit ja yhteisvastuukeräyk-

sen tuoton. Tulot seurakunnista kasvoivat lähes seitsemän prosenttia.

Yksityisten ja yritysten osuus tuloista oli 21 prosenttia. Yksityisiltä henkilöiltä saadut tuotot olivat 4,7 miljoonaa euroa. Ne olivat samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Myös yrityksiltä ja yhteisöiltä saadut tuotot olivat edellisvuoden tasolla 0,5 miljoonaa euroa.

Valtion ja EU:n osuus tuloista oli 43 prosenttia eli yhteensä 10,8 miljoonaa euroa. Kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 12,1 prosenttia.

KUAN tärkeimmät avustuskohteet

Afriikka

Angola Jälleenrakennus, maaseudun kehitysohjelmat, miinanraivaus, vanhustyö
Eritrea Maaseudun kehitysohjelmat, tyttöjen koulutus, tasa-arvo- ja lisääntymisterveyskoulutus, humanitaarinen apu
Etiopia Maaseudun kehitysohjelmat, kehitysvammaistyö, HIV ja aids-työ, naisten pienyrittäjyyden tukeminen, ihmisoikeus ja rauhantyö, ruokaturva, humanitaarinen apu
Kenia Pakolaistyö, humanitaarinen apu
Zimbabwe Maaseudun kehitysohjelmat, ruokaturvan kehittäminen
Kongo Humanitaarinen apu, naisten oikeudet, pakolaisten paluumuutto, kumppanin toimintakyvyn vahvistaminen, nuorisotyö
Liberia Maaseudun kehitysohjelmat, jälleenrakennus, naisten oikeudet, HIV ja aids-työ, naisten oikeudet
Länsi-Afriikka Uskontojenväläinen rauhantyö
Mosambik Maaseudun kehitysohjelmat, HIV ja aids-työ, naisten terveys- ja ihmisoikeusohjelma
Uganda Maaseudun kehitysohjelmat, HIV ja aids-työ, humanitaarinen apu, Naisten toimeentulon kehittäminen
Ruanda Maaseudun kehitysohjelmat, rauhan- ja sovinnontyö
Sierra Leone Maaseudun kehitysohjelma, naisten oikeudet
Somalia Uskontojenväläinen rauhantyö, humanitaarinen apu
Sudan Pakolaisten paluumuutto, jälleenrakennus, humanitaarinen apu, maaseudun kehitysohjelma

Aasia ja Lähi-itä

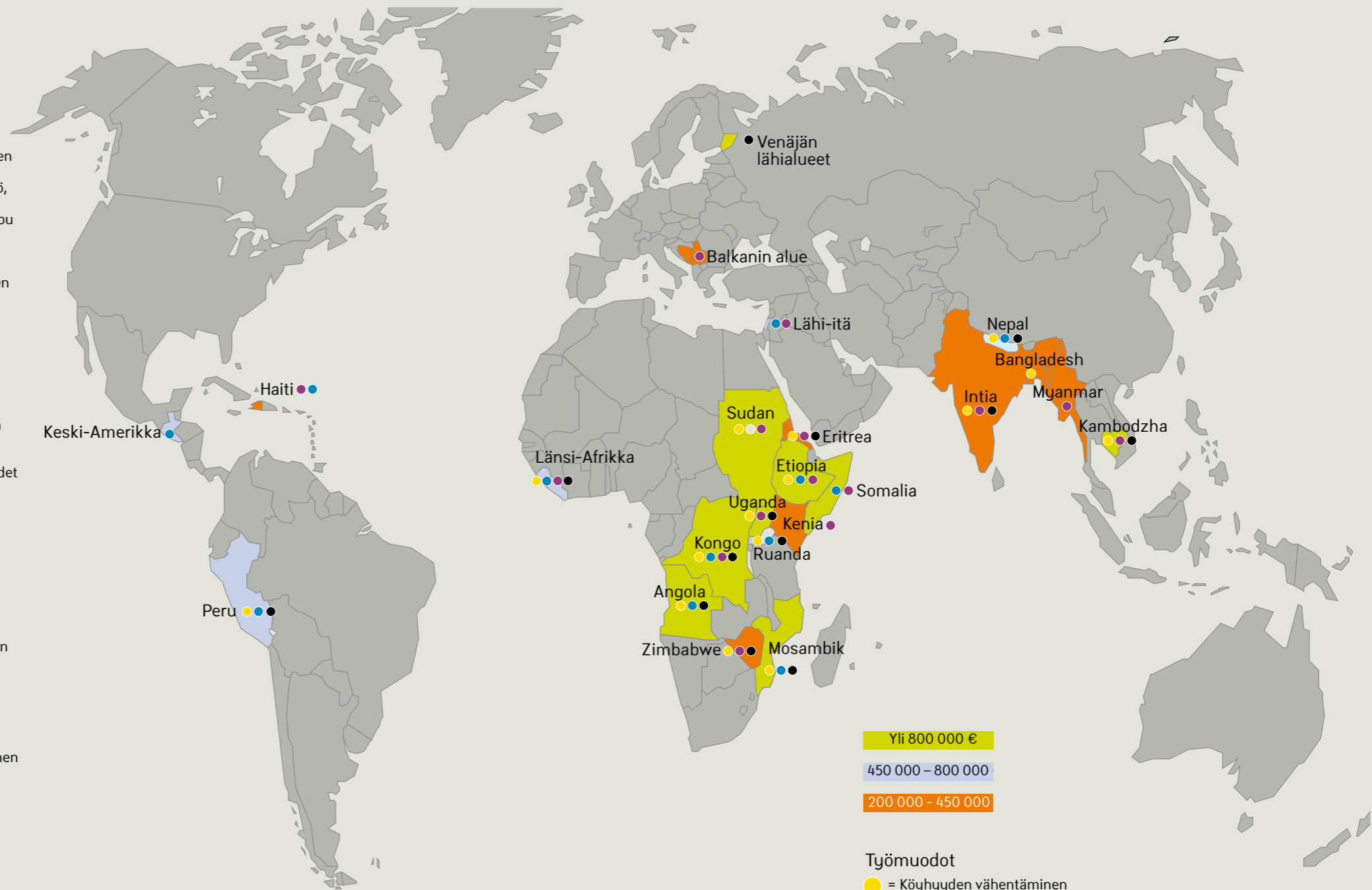
Bangladesh, Nepal Kyläkehitysohjelmat, ihmisoikeushankkeet
Intia Kyläkehitysohjelmat, koulutus, slummit, naisten toimeentulon kehittäminen, humanitaarinen apu
Kambodza Kyläkehitysohjelmat, miinanraivaus, naisten toimeentulon kehittäminen, ympäristöhänke
Lähi-itä Humanitaarinen apu ja rauhantyö, pakolaistyö
Myanmar Humanitaarinen apu, jälleenrakennus

Latinalainen Amerikka

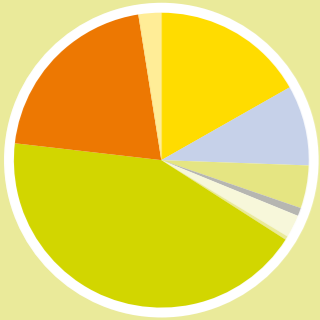
Keski-Amerikka ja Karibia Kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen, köyhyyden vähentäminen, humanitaarinen apu, jenginuorityö, työ alkuperäisväestön parissa.
Peru Kyläkehitystyö alkuperäisväestön parissa, naisten toimeentulon kehittäminen

Eurooppa

Balkanin alue Jälleenrakennus
Venäjä Kirkkojen työntekijäkoulutus, paikallisdiakonian tukeminen ja kehittäminen, HIV ja aids-työ

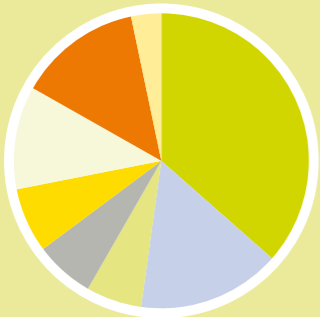

Kirkon Ulkomaanavun tulot vuonna 2008

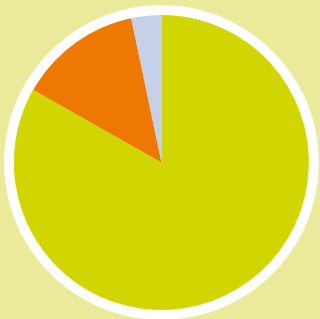
Seurakuntien talousarviotuki	4,2 milj. €	16,8 %
Yhteisvastuukeräys	2,2 milj. €	8,8 %
Kolehdit	1,2 milj. €	4,7 %
Seurakuntien muu tuki	0,2 milj. €	0,9 %
Kirkkohallituksen tuki	0,6 milj. €	2,5 %
EU:n tuki	0,01 milj. €	0,4 %
Valtion tuki	10,7 milj. €	42,8 %
Yksityiset ja yritykset	5,2 milj. €	20,7 %
Muut tuotot	0,63 milj. €	2,5 %
Yhteensä	25,1 milj. €	100 %

Kirkon Ulkomaanavun toimintamenot vuonna 2008

Afrikka	9,9 milj. €	36,5 %
Aasia, Lähi-Itä ja Oseania	4,3 milj. €	15,7 %
Latinalainen Amerikka	1,7 milj. €	6,1 %
Eurooppa	1,8 milj. €	6,5 %
Yleismaailmalliset ohjelmat	1,9 milj. €	7,1 %
Avustustyön suunnittelu ja seuranta	3,1 milj. €	11,3 %
Tukitoiminnot	3,7 milj. €	13,5 %
Yleishallinto	0,9 milj. €	3,3 %
Yhteensä	27,2 milj. €	100 %

Ulkomainen avustustyö vuonna 2008

Ulkomainen avustustyö	22,7 milj. €	83,2 %
Tukitoiminnot kotimaassa	3,7 milj. €	13,5 %
Yleishallinto	0,9 milj. €	3,3 %
Yhteensä	22,6 milj. €	100 %

Tukitoiminnot sisältävät varainhankinnan, vaikuttamistyön, viestinnän ja koulutuksen. Yleishallinto sisältää johtajan toimiston, taloustoimiston sekä yleiskulut

Hallinto

Kirkon Ulkomaanavun säätiön toimintaa johtaa kirkon ulkoasiain neuvoston asettama yksitoistajäseninen hallitus, apunaan kolmijäseninen työjaosto. Hallituksella on myös kolme varajäsentä.

Hallitus kokoontui vuoden 2008 aikana 4 kertaa ja työjaosto 4 kertaa.

Kirkon Ulkomaanavun hallitukseen kuuluivat kertomusvuonna:

Puheenjohtajana hallintojohtaja **Markku Porvari**

Varapuheenjohtajana piispa **Voitto Huotari**

muina jäseninä

kirkkoneuvos **Risto Cantell**
kanslianeuvos **Simo Huhta**
korkeakoulupastori **Leena Huovinen**
kansainvälisten asiain sihteeri **Tarja Kantola**
eurokansanedustaja **Eija-Riitta Korhola**
työalasihteeri **Pia Kummel-Myrskog**
alivaltiosihteeri **Marjatta Rasi**
ministeri **Pär Stenbäck**
vastaava päätoimittaja **Merja Ylä-Anttila**

varajäseninä

lakimiesasessori **Jyri Klemola**
hiippakuntasihteeri **Helena Tuominen**
toimitusjohtaja **Anni Vepsäläinen**

sihteerinä **Antti Pentikäinen**

sekä hallituksen kutsumina asiantuntijajäseninä kirkon lähetys sihteeri **Jaakko Mäkelä** kirkon lähetystyön keskukselta kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön vt. johtaja **Marja Kantanen** 31.7.saakka sekä johtaja Kalle Kuusimäki 1.8. alkaen pääsihteeri **Heikki Huttunen** Suomen ekumeenisesta neuvostosta projektipäällikkö **Riina Nguyen** ortodoksien OrtAid-avustusjärjestöstä

Hallituksen työjaostoon kuuluivat kertomusvuonna:

puheenjohtajana hallituksen puheenjohtaja **Markku Porvari**, henkilökohtaisena varajäsenenä kirkkoneuvos **Risto Cantell** ja jäseninä korkeakoulupastori **Leena Huovinen**, henkilökohtaisena varajäsenenä **Anni Vepsäläinen** ja työalasihteeri **Pia Kummel-Myrskog**, henkilökohtaisena varajäsenenä hiippakuntasihteeri **Helena Tuominen** sekä sihteerinä **Antti Pentikäinen**

Neuvottelukunnat ja työryhmät

Suunnittelu- ja koordinaatiotyöhön osallistui kolme työryhmää, joissa oli edustettuina ulkopuolisia yhteistyö- ja asiantuntijatahoja:

- kirkon järjestöjen Inkeri-neuvottelukunta
- Vastuuviikon yhteistyöryhmä
- yhteyshenkilötyöryhmä

Kirkon Ulkomaanavun edustajana kirkon ulkoasiain neuvoston asettamaan ekumeenisten yhteyksien työryhmään osallistui suunnittelija Aaro Rytönen.

Kirkon Ulkomaanavun edustajat yhteistyötahoilla

Toiminnanjohtaja **Antti Pentikäinen**: Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön hallintoneuvoston jäsen, Valtioneuvoston asettaman Kehityspoliittisen toimikunnan jäsen, Kirkon vastuullisen sijoittamisen neuvottelukunnan jäsen, Kirkon Ulkoasiainosaston johtoryhmän jäsen, Kirkon lähetystyön toimikunnan asiantuntijajäsen, Ylen Hyvän hallituksen puheenjohtaja, Naisten Pankin ohjausryhmän jäsen

Suunnittelija **Eija Alajarva**: Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkoston (KATU) ohjausryhmän jäsen, Kansalaisjärjestöjen ihmisoikeussäätiön (KIOS) hallituksen jäsen.

Kansainvälisen työn johtaja **Pauliina Arola** (toimivapaalla 4.1. alkaen): Ulkopoliittisen instituutin neuvottelukunnan jäsen, Ulkopoliittikkalehden toimitusneuvoston jäsen, Kirkon strategia 2015-työryhmän jäsen, Helsingin yliopiston yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen neuvottelukunnan jäsen.

Varainhankinnan yksikön päällikkö **Riikka Karppinen**: Reilun kaupan edistämisyhdistyksen hallituksen jäsen

Suunnittelija **Susanna Korpia-Bond**: Suomalaisen kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys KEHYS ry:n hallituksen jäsen 1.1.2008-30.8.2008.

Suunnittelija **Aarno Lahtinen**: Kirkon ulkoasiainneuvoston Itä-Euroopan työryhmän jäsen, Kirkon järjestöjen Inkerin neuvottelukunnan jäsen

Kansainvälisen työn johtaja **Helena Manninen-Visuri**: Suomen humanitaarisen oikeuden seuran hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja.

Suunnittelija **Miina Puntila** Suomalaisen kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys KEHYS ry:n hallituksen jäsen 1.9.2008-31.12.2008.

Suunnittelija **Anna-Liisa Raunio**: Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen KEPAn hallituksen jäsen

Suunnittelija **Eva-Marita Rinne-Koistinen**: Suomalaisen kristillisten järjestöjen ja niiden afrikalaisten kumppanien aids-verkoston (CUAHA) suomalaisen sidosryhmän jäsen, Kirkon ihmisoikeuskysymysten neuvottelukunnan (KION) jäsen (2008 - 2012), Vastuuviikon yhteistyöryhmän jäsen, Vastuuviikon ohjausryhmän jäsen, Kansalaisjärjestöjen ihmisoikeussäätiön KIOSin hallituksen varajäsen

Suunnittelija **Aaro Rytönen**: Kirkon ekumeenisen strategia -työryhmän jäsen

Kansainväliset luottamustehtävät

Kirkon Ulkomaanavun luottamushenkilöitä ja työntekijöitä toimi kansainvälisten kirkkoliittojen ja yhteistyökirkkojen luottamustehtävissä seuraavasti:

Toiminnanjohtaja **Antti Pentikäinen** Euroopan kirkkojen kehitysyhteistyöjärjestön APRODEVin varapuheenjohtaja

Kansainvälisen työn johtaja **Pauliina Arola**: LML:n maailmanpalvelun osaston pysyvän komitean jäsen; ACT:n katastrofikomitean jäsen

Ohjelmajohtaja, **Leo Siliämaa**, Life and Peace Instituutin johtokunnan jäsen.

Suunnittelija **Aarno Lahtinen**: Inkerin kirkon teologisen instituutin ja stipendirahaston hallitusten jäsen.

Suunnittelija **Aaro Rytönen**: Kirkkojen Maailmanneuvoston keskuskomitean jäsen ja Kirkkojen Maailmanneuvoston Round Table Core Groupin jäsen

Kansainvälinen yhteistyöverkosto

Luterilainen maailmanliitto (LML)

Luterilainen maailmanliitto on merkittävin Kirkon Ulkomaanavun kehitys- ja katastrofiohjelmien toteuttajakumppani. Se toteuttaa kehitysyhteistyötä, humanitaarista apua ja jälleerakennusohjelmia yli 20 maassa. Vuonna 2008 Kirkon Ulkomaanapu osallistui ohjelmiin 15 ohjelmamaassa. Tämän lisäksi Kirkon Ulkomaanapu tukee Bangladeshissa, Perussa ja Zimbabwessa LML:n entisiä maaohjelmia, jotka toimivat kansallisina kansalaisjärjestöinä.

Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN)

Kirkkojen maailmanneuvoston kautta Kirkon Ulkomaanapu tukee monia yleismaailmallisia ohjelmia, joilla pyritään edistämään tasa-arvon ja ihmisoikeuksien toteutumista, vaikuttamaan kansainvälisen kaupan rakenteisiin ja edistämään rauhaa konfliktitilanteissa. KMN pitää kirkkojen ääntä esillä muun muassa YK:ssa.

Kirkkojen ekumeeninen vaikuttamistoiminnan verkosto EAA

Kirkkojen ekumeeninen vaikuttamistoiminnan verkosto EAA (Ecumenical Advocacy Alliance) on keskittynyt HIV ja aids-kysymyksiin, ruokaturvaan sekä kansainvälisen kaupan ongelmiin.

Action by Churches Together (ACT)

Kirkon Ulkomaanapu kuuluu Kirkkojen yhteisen katastrofiavun ACT Internationalin verkostoon. ACT International koordinoi kirkollisten avustusjärjestöjen katastrofiapua.

Kirkon Ulkomaanapu kuuluu myös ACT Developmentiin, joka kokoaa yhteen kirkkoja ja kirkollisia kehitysyhteistyöjärjestöjä. Se keskittyy köyhyyden vähentämiseen, ihmisoikeuksiin ja oikeudenmukaisuuden edistämiseen.

Ulkoasiainministeriö

Kirkon Ulkomaanapu on ulkoasiainministeriön kumppanuusjärjestö. Sillä on ulkoministeriön kanssa vuosia 2007-2009 koskeva rahoitussopimus, jonka kokonaissumma on 18,3 miljoonaa euroa. Vuosi 2008 oli voimassa olevan rahoitussopimuksen toinen vuosi. Vuoden 2008 aikana jatkettiin jo aiemmin käynnistyneitä hankkeita sekä aloitettiin muutama uusi hanke. Kirkon Ulkomaanapu sai hyvin myönteisen yleisarvion hanketyöstään vuoden 2007 aikana toteutetussa ulkoministeriön tilaamassa kumppanuusjärjestöihin kohdistuneessa toiminnantarkastuksessa.

Euroopan Unioni

Kirkon Ulkomaanapu on mukana kirkollisten avustusjärjestöjen yhteistyöelimestä APRODEVissa. Sen päätehtävä on EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan seuraaminen ja tiedon välittäminen jäsenjärjestöille. Kirkon Ulkomaanapu osallistui APRODEVin rahoitustyöryhmän, PME-työryhmän (Planning, monitoring, evaluation) ja PAG-ryhmän (Policy and Advocacy Group) toimintaan.

Suomessa Kirkon Ulkomaanapu kuuluu jäsenenä suomalaisten kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistykseen, Kehys ry:hyn, jonka tehtävänä on seurata EU-politiikkaa ja antaa neuvontaa jäsenjärjestöille. Kehys ry on puolestaan eurooppalaisen EU-yhteistyöjärjestön CONCORDin jäsen.

Kirkon Ulkomaanavun tapahtumia vuonna 2008

Tammikuu

30.1. Naisten Pankin osakasilta Helsingissä.
28.1.-8.2. **Christina Wilson** Liberiasta Toivon ketjun vieraana

Helmikuu

3.2. Yhteisvastuukeräys alkaa, teemana ”Haluan töihin”. Ulkomaisena tiedotuskohteena on Liberia

Maaliskuu

Pelasta Maailma- kansainvälisyyskasvatushankkeen opintomatka Kambodzhaan

Toukokuu

20.5. Naisten Pankin vaikuttajaforum, Helsinki

Kesäkuu

16.-21.6. Pelasta maailma -hankkeen vieraana mosambikilainen **Betthe Dominges**

Heinäkuu

29.7. Toisenlainen Lahja -konsertti Vaasassa, esiintyjinä **Juha Tapio** ja **Samuli Edelman**
23.-25.7. Naisten Pankki Suomi Areenalla Porissa.

Syyskuu

1.9. Kirkon Ulkomaanapu uuden graafisen ilmeen julkistaminen
Näkymättömät -teemakampanja alkaa
30.9. Näkymättömät -teemakampanjaan liittyvä päättäjätapaaminen

Lokakuu

Ensimmäinen alueellinen Naisten Pankki perustetaan Tampereelle

6.-7.10. **Marcela Caal Hub** ja **Ernesto Tzi Chub** Guatemalasta Toivon ketjun vieraina

16.10. **Juha Tapion** konsertti ja Kirkon Ulkomaanavun -ilta Raumalla

19.-27.10. Kirkkojen ekumeeninen vastuuviikko, teemana ”Ihmiskauppa – nykyajan orjuutta”

22.10 Toisenlaisen lahjan konsertti Helsingissä, esiintyjänä **Samuli Edelman**

Marraskuu

14.11. Yleisradion ja kansalaisjärjestöjen Nenäpäivä, teemana tyttöjen oikeudet kehitysmaissa

13.11. Naisten Pankki saa Vuoden organisaatioteko-palkinto

23.11. Toisenlainen Lahja Helsingin Joulukadun avajaisissa

Kirkon Ulkomaanavun adventtikeräys Angolan lapsille

Joulukuu

11.12. Changemakerin Joulun kuumin kortti -tempaukset Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Vaasassa ja Oulussa.

22.12. Kepan ja kansalaisjärjestöjen Toivo tulee talkoisiin -kampanja, Kirkon Ulkomaanapu lahjoittaa valtiovarainministeri **Jyrki Kataiselle** työrukkaset ja kylätyöntekijän muistutuksena kehitysyhteistyön tärkeydestä.

24.12. Kirkon Ulkomaanavun joulukonsertin MTV3 kanavalla

30.12. Kristillinen rauhanpalkinto Kirkon Ulkomaanavun avustytöntekijä **Mahdi Abdillelle**

Kirkon Ulkomaanavun säätion talous 2008

Kirkon Ulkomaanapu kasvoi vuonna 2008 päättyneellä nelivuotisella strategiakaudella voimakkaasti. Kokonaistulojen kasvu mahdollisti työn laajentamisen ja kehittämisen. Loppuvuonna 2008 alkanut talouden taantuma näkyi kuitenkin jo Kirkon Ulkomaanavun varainhankinnassa. Yritystuki väheni ja etenkin isojen sopimuksien saaminen yrityksiltä vaikeutui. Kasvustrategiaa on nyt sopeutettava käytettävissä oleviin resursseihin.

Tilikauden alijäämä oli 172 332,06 euroa ja oman pääoman määrä vuoden lopussa 6,0 miljoonaa euroa. Omakatteisten rahastojen pääoma vuoden lopussa oli yhteensä 2,4 miljoonaa euroa: katastrofirahasto 0,8 miljoonaa euroa, kehitysyhteistyörahasto 1,1 miljoonaa euroa, Naisten Pankin rahasto 0,4 miljoonaa euroa ja avustusrahasto 0,1 milj. euroa. Aasian tsunamikatastrofin jatkohoitoa varten rahastoidusta 2,1 miljoonasta eurosta käytettiin tilivuonna 0,9 miljoonaa euroa jälleenrakennukseen, ja jäljellä olevat 0,5 miljoonaa euroa on suunniteltu käytettäväksi vuoden 2009 aikana.

Säätion ja sen rahastojen varat on talletettu hallituksen sijoitustoiminnan ohjeiden mukaisesti matalan riskin välineitä käyttäen markkinaraha-talletuksiin. Korkorahasto-osuuksista luovuttiin keväällä 2008, jolloin niistä kirjattiin tappioita 60 298 euroa. Säätioillä on taseessa pieni määrä lahjoituksena saatuja osakkeita, joista on kirjattu arvon alennus 95 604 euroa.

Tuotot

Tilikauden tuotot olivat 25 107 082,90 euroa. Kasvua edelliseen vuoteen nähden oli 5,3 prosenttia. Seurakuntien tuen osuus kaikista tuotoista oli 33,6 prosenttia sisältäen kirkkohallitukselta saadun toiminta-avustuksen. Valtiolta ja EU:lta saadun tuen osuus oli 43,1 prosenttia ja yksityisiltä saadun tuen osuus 20,9 prosenttia.

Seurakuntasektorilta saatu tuki oli 8,4 miljoonaa euroa, missä oli kasvua 6,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Talousarviotukea saatiin seurakunnilta 4,2 miljoonaa euroa, virallisia kolehteja 0,8 miljoonaa euroa ja vapaita kolehteja 0,4 miljoonaa euroa. Yhteisvastuukeräyksestä saatu tuotto oli 2,2 miljoonaa euroa. Kirkkohallitukselta saatu toimintatuki oli 0,6 miljoonaa euroa.

Valtiolta ja EU:lta saatu tuki oli yhteensä 10,8 miljoonaa euroa. Kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 12,1 prosenttia. Ulkoministeriö tuki kehitysyhteistyötä 6,6 miljoonan euron kehyssovimuksella ja humanitaarisen avun kohteita 4,1 miljoonalla eurolla. EU-tuen osuus oli 0,1 miljoonaa euroa.

Yksityisiltä henkilöiltä saadut tuotot olivat 4,7 miljoonaa euroa. Ne olivat samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Myös yrityksiltä ja yhteisöiltä saadut tuotot olivat edellisvuoden tasolla 0,5 miljoonaa euroa. Ylen Hyvä-keräys tuotti Kirkon Ulkomaanavulle 60 000 euroa.

Säätion sijoitus- ja rahoitustoiminnan korkotuotot olivat 0,3 miljoonaa euroa.

Kulut

Tilikauden toimintakulut olivat 27 174 738,17 euroa kasvaen edellisestä vuodesta 15,6 prosenttia. Henkilöstön määrä henkilötyövuosina mitattuna oli 17,7 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna ja henkilöstökulut vastaavasti kasvoivat edellisen vuoden 2,8 miljoonasta eurosta 3,9 miljoonaan euroon. Tilikauden aikana investoitiin atk-järjestelmien kehitykseen ja -laitteistoon 0,3 miljoonaa euroa.

Avustustoiminnan kulut olivat 22,6 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat edellisestä vuodesta 13,1 prosenttia ja sisältävät rahastoista maksettuja avustuksia 2,2 miljoonaa euroa. Avustustoiminnan kulut sisältävät työn suunnittelu- ja seurantakuluja 3,1 miljoonaa euroa. Tukitoimintojen ja yleishallin-

non kulut olivat 4,6 miljoonaa euroa, ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 29,5 prosenttia. Toimintakuluista käytettiin tukitoimintoihin ja yleishallintoon 16,8 prosenttia ja avustustyöhön 83,2 prosenttia.

Avustustoiminta alueittain

Avustustoiminnan painopiste oli edelleen Afrikassa, missä käytettiin 9,9 miljoonaa euroa. Aasiassa, Oseaniassa ja Lähi-idässä käytettiin 4,3 miljoonaa euroa, Euroopassa 1,8 miljoonaa euroa ja Latinalaisessa Amerikassa 1,7 miljoonaa euroa. Yleismaailmallisissa ohjelmissa käytettiin 1,9 miljoonaa euroa.

Avustustoiminta kanavittain

Avustustoiminnan varat kohdistettiin seuraavien kanavien kautta: Luterilainen maailmanliitto 8,6 miljoonaa euroa, Kirkkojen maailmanneuvosto 1,0 miljoonaa euroa, kahdenväliset hankkeet 7,0 miljoonaa euroa ja Kirkkojen yhteinen katastrofiapu ACT 2,3 miljoonaa euroa ja omat hankkeet 0,7 milj. euroa.

Avustustoiminta teemoittain

Teemoittain tarkasteltuna avustustyö on jakautunut: köyhyyden vähentäminen 6,7 miljoonaa euroa, katastrofit ja ennaltaehkäisy 7,1 miljoonaa euroa, rauhan ja ihmisoikeuksien edistäminen 2,8 miljoonaa euroa, kumppanuuden kehittäminen

1,5 miljoonaa euroa sekä muu avustustyö 1,5 miljoonaa euroa.

Avustustoiminta lajeittain

Avustustyöstä vuonna 2008 kehitysyhteistyön osuus oli yhteensä 56,3 prosenttia, josta perinteisen kehitysyhteistyön osuus 43,1 prosenttia, ihmisoikeus- ja rauhantyon 6,0 prosenttia sekä kumppanin toimintakyvyn vahvistamisen ja muun työn 7,2 prosenttia. Katastrofi- ja pakolaisavun osuus oli 39,5 prosenttia ja kirkkojenvälisen yhteistyön osuus 4,2 prosenttia.

Henkilökunta

Vuotta 2008 leimasi edellisen vuoden tapaan voimakas henkilöstön määrän kasvu. Henkilökunnan vahvuus oli vuoden 2008 lopussa 101 henkilöä, mikä oli 20 enemmän kuin vuoden 2007 lopussa. 65 henkilöä oli toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja 36 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Vuoden lopussa 10 henkilöä oli toimivapaalla. Henkilötyövuosia kertyi kertomusvuoden aikana yhteensä 79. Henkilöstöstä 3 toimi kenttätyössä ulkomailla. Tämän lisäksi vuoden aikana avustuskohteissa toimi erilaisissa tehtävissä 6 henkilöä. Kirkon Ulkomaanavun toimintaperiaatteena on toimia pääsääntöisesti paikallisten ihmisten kautta, mikä lisää kestäviä kehitysvaikutuksia ja säästää henkilökustannuksissa.

Kirkon Ulkomaanavun avustusalueet 2008

Avustusalueet	(Summat ovat euroina)						
	LML	KMN	ACT	Kahdenvälinen	Omat hankkeet	Yhteensä	%
MAANOSA YHT.							
Afrikka	4 871 299	50 000	1 320 000	3 141 323	527 544	9 910 171	43,8 %
Aasia	1 718 559	35 000	310 887	1 593 562	6 680	3 664 688	16,2 %
Lähi-itä	0	115 000	220 000	235 140	36 106	606 246	2,7 %
Latinalainen Amerika	957 000	0	70 000	639 974	0	1 666 974	7,4 %
Eurooppa	321 495	22 500	224 030	1 187 706	4 648	1 760 379	7,8 %
Yleismaailmalliset ohjelmat	733 254	630 162	199 318	75 954	301 490	1 940 178	8,6 %
YHTEENSÄ	8 601 607	852 662	2 344 235	6 873 659	876 468	19 548 636	86,4 %
Suunnittelu ja valvonta						3 068 633	13,6 %
ULKOMAANTYÖ YHTEENSÄ	8 601 607	852 662	2 344 235	6 873 659	876 468	22 617 269	100,0 %

AFRIKKA							
Maa	LML	KMN	ACT	Kahdenvälinen	Omat hankkeet	Yhteensä	%
Angola	639 834			450 000	17 241	1 107 075	11,2 %
Eritrea	422 608					422 608	4,3 %
Etiopia	366 000		480 000	298 000		1 144 000	11,5 %
Kenia	160 000			130 000		290 000	2,9 %
Kongon dem. tasavalta	528 540			300 000	21 836	850 376	8,6 %
Länsi-Afrikka*	336 005			289 954	121 964	747 923	7,5 %
Mosambik	848 000					848 000	8,6 %
Ruanda	467 486			2 915		470 401	4,7 %
Sudan	79 384		226 600	784 742	24 411	1 115 137	11,3 %
Uganda	791 500		433 400	60 000	2 762	1 287 662	13,0 %
Zimbabwe			100 000	193 000		293 000	3,0 %
Somalia				622 712	251 228	873 940	8,8 %
Muu Afrika	231 942	50 000	80 000	10 000	88 102	460 048	4,6 %
YHTEENSÄ	4 871 299	50 000	1 320 000	3 141 323	527 544	9 910 171	100,0 %

* Liberia, Sierra Leone, läntisen Afrikan alueelliset

LML = Luterilainen maailmanliitto
 KMN = Kirkkojen maailmanneuvosto
 ACT = Action by Churches Together (Kirkkojen kansainvälinen katastrofiapu)

AASIA							
Maa	LML	KMN	ACT	Kahden- välinen	Omat hankkeet	Yhteensä	%
Bangladesh	0			433 500		433 500	11,8 %
Intia	268 500		50 000			318 500	8,7 %
Kambodzha	989 174					989 174	27,0 %
Nepal	456 276			50 000		506 276	13,8 %
Myanmar			143 887	150 139		294 026	8,0 %
Tsunamiohjelmat			67 000	853 559		920 559	25,1 %
Muu Aasia	4 609	35 000	50 000	106 364	6 680	202 653	5,5 %
YHTEENSÄ	1 718 559	35 000	310 887	1 593 562	6 680	3 664 688	100,0 %

LÄHI-ITÄ							
Maa	LML	KMN	ACT	Kahden- välinen	Omat hankkeet	Yhteensä	%
YHTEENSÄ	0	115 000	220 000	235 140	36 106	606 246	100,0 %

LATINALAINEN AMERIikka JA KARIBIA							
Maa	LML	KMN	ACT	Kahden- välinen	Omat hankkeet	Yhteensä	%
Keski-Amerikka	545 000			66 732		611 732	36,7 %
Peru	0		40 000	523 242		563 242	33,8 %
Haiti	250 000		30 000			280 000	16,8 %
Muu Lat. Amerikka	162 000			50 000		212 000	12,7 %
YHTEENSÄ	957 000	0	70 000	639 974	0	1 666 974	100,0 %

EUROOPPA							
Maa	LML	KMN	ACT	Kahden- välinen	Omat hankkeet	Yhteensä	%
Viro	0			76 176		76 176	4,3 %
Venäjä	7 700		25 000	429 892		462 592	26,3 %
Venäjä / rakennusprojektit				462 243		462 243	26,3 %
Balkanin alue	313 795			115 800		429 595	24,4 %
Muu Eurooppa	0	22 500	199030	103 595	4 648	329 773	18,7 %
YHTEENSÄ	321 495	22 500	224 030	1 187 706	4 648	1 760 379	100,0 %

TULOSLASKELMA

Euroa	1.1. - 31.12.2008	1.1. - 31.12.2007
VARSINAINEN TOIMINTA		
Avustustoiminta		
Tuotot		
Valtiolta	10 080 895,00	8 992 366,00
EU:lta	78 714,30	308 477,99
Seurakunnilta	7 263 689,15	6 548 776,41
Muut tuotot	<u>37 277,44</u>	<u>14 551,89</u>
	17 460 575,89	15 864 172,29
Kulut		
Suorat avustukset	-16 813 492,98	-16 841 517,21
Henkilöstökulut	-2 397 253,18	-1 304 303,26
Muut kulut	<u>-1 237 152,68</u>	<u>-779 646,73</u>
	-20 447 898,84	-18 925 467,20
Avustustoiminnan tukitoiminnot		
Viestintä, koulutus ja vaikuttamistyö		
Tuotot	783 893,95	463 561,34
Kulut		
Henkilöstökulut	-1 136 078,42	-877 131,17
Muut toimintakulut	<u>-1 786 154,33</u>	<u>-1 159 443,74</u>
	-2 922 232,75	-2 036 574,91
Yleishallinto		
Kulut		
Henkilöstökulut	-575 194,32	-630 854,31
Muut toimintakulut	<u>-151 866,60</u>	<u>-38 422,58</u>
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-727 060,92	-669 276,89
	-5 852 722,67	-5 303 585,37
VARAINHANKINTA		
Tuotot		
Lahjoitukset yksityishenkilöiltä	4 079 668,85	4 096 092,51
Yrityksiltä ja yhteisöiltä	<u>382 350,07</u>	<u>369 496,60</u>
	4 462 018,92	4 465 589,11
Kulut	<u>-664 475,18</u>	<u>-673 947,26</u>
Tuotto/kulujäämä	3 797 543,74	3 791 641,85
	-2 055 178,93	-1 511 943,52
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	332 814,76	390 022,60
Kulut	<u>-156 123,45</u>	<u>-737,44</u>
Tuotto/kulujäämä	176 691,31	389 285,16
	-1 878 487,62	-1 122 658,36
YLEISAVUSTUKSET		
Toiminta-avustus Kirkkohallitukselta	586 000,00	558 000,00
Tuotto/kulujäämä	-1 292 487,62	-564 658,36
OMAKATTEISET RAHASTOT		
Katastrofirahasto		
Tuotot	1 017 369,23	1 292 869,79
Avustukset	-1 403 084,19	-1 095 876,07
Rahaston muutos	385 714,96	-196 993,72
Avustusrahasto		
Tuotot	5 239,60	3 746,50
Avustukset	-2 619,80	-1 873,25
Rahaston muutos	-2 619,80	-1 873,25
Kehitysyhteistyörahasto		
Tuotot	78 222,27	372 207,04
Avustukset	-550 519,99	0,00
Rahaston muutos	472 297,72	-372 207,04
NaistenPankki rahasto		
Tuotot	380 890,69	408 606,52
Avustukset	-213 146,21	-54 250,00
Toimintakulut	-87 519,25	-36 365,03
Rahaston muutos	-80 225,23	-317 991,49
Tulos ennen rahastosiiroja	-1 292 487,62	-564 658,36
RAHASTOSIIROT		
Siirto Kehitysyhteistyörahastosta	200 000,00	
Aasia-rahaston muutos	920 155,56	684 402,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-172 332,06	119 744,04

TASE

Euroa	31.12.2008		31.12.2007
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet			
Atk-ohjelmat	197 356,35		46 536,62
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	257 471,48		194 251,29
Sijoitukset			
Muut osakkeet ja osuudet	85 608,05		181 212,05
OMAKATTEISTEN RAHASTOJEN VARAT			
Katastrofirahasto, tilivarat ja pankkitalletukset	838 261,51		1 223 976,47
Kehitysyhteistyörahasto, tilivarat ja pankkitalletukset	1 099 868,50		1 772 166,22
Avustusrahasto, tilivarat ja pankkitalletukset	112 485,26		109 865,46
Naisten Pankki rahasto, tilivarat ja pankkitalletukset	398 216,72		317 991,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00		12 051,53
Saamiset			
Lyhytaikaiset			
Maksetut ennakkomaksut	24 363,25		147 437,53
Myyntisaamiset	4 495,69		1 114,79
Siirtosaamiset	1 086 315,04		377 350,27
Muut saamiset	17 905,52	1 133 079,50	35 878,03
561 780,62			
Rahoitusarvopaperit			
Sijoitusrahasto-osuudet	0,00		3 179 812,15
Rahat ja pankkisaamiset	4 165 030,50		4 807 959,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 287 377,87		12 407 603,65
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	33 637,59		33 637,59
Omakatteiset rahastot			
Katastrofirahasto 2.6.1999	838 261,51		1 223 976,47
Kehyrahasto 31.12.2005	1 099 868,50		1 772 166,22
Avustusrahasto 21.8.1984	112 485,26		109 865,46
NaistenPankki rahasto 24.5.07	398 216,72	2 448 831,99	317 991,49
3 423 999,64			
Muut sidotut rahastot			
Asia-rahasto	498 528,34		1 418 683,90
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 164 663,01		3 044 918,97
Tilikauden yli-/alijäämä	-172 332,06	2 992 330,95	119 744,04
5 973 328,87			
8 040 984,14			
VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikainen			
Saadut ennakkomaksut	453 123,27		4 000,00
Ostovelat	323 748,90		200 631,45
Muut velat	82 557,27		71 350,91
Siirtovelat	1 454 619,56	2 314 049,00	4 090 637,15
4 366 619,51			
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 287 377,87		12 407 603,65

Monta tapaa tukea työtämme – valitse Sinulle sopivin

Kumppani

Ryhtymällä Kirkon Ulkomaanavun kumppaniksi lahjoitat joka kuukausi itse valitsemasi summan. Kuukausittainen suoraveloitus on helppo, vaivaton ja kuluiltaan edullisin tapa tukea työtämme säännöllisesti.

Keräyskampanjat

Ilmoittautumalla postituslistallemme saat kotiisi tietoa ajankohtaisista keräyksistämme.

Testamenttilahjoitus

Voit myös muistaa maailman köyhiä testamentissasi. Pienikin apu auttaa. Neuvomme tarvittaessa testamentin tekemisessä.

Merkkipäivälahjoitus

Jaa merkkipäiväsi ilo pyytämällä muistamiset Kirkon Ulkomaanavun työlle.

Lisätietoja asiakaspalvelusta asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi tai (09) 1802 583.

Toisenlainen lahja

Toisenlaisella lahjalla ilahdutat lähimmäistäsi sekä lähellä että kaukana. Lahjat löydät osoitteesta www.toisenlainenlahja.fi tai voit tilata niitä puhelimitse (09) 1802 583.

TEKOJA KIRKON ULKOMAANAPU

IHMISARVON
PUOLESTA.

Kirkon Ulkomaanapu

PL 185 (Luotsikatu 1 A)

00161 Helsinki

Puh. (09) 18021 / vaihde

Sähköposti: kirkonulkomaanapu@kirkonulkomaanapu.fi

www.kirkonulkomaanapu.fi

Tilinumerot:

Aktia 405512-210437

Nordea 157230-500504

Helsingin OP 572302-121551

Sampo 800018-223340

Ålandsbanken 660100-4003646